

Ћирилица, као идентитетско писмо српског народа потиснута је из јавног простора. Истраживања су показала да је сведена на свега 10 одсто. У дигиталној сфери ситуација је још лошија. Техничке препреке за коришћење ћирилице одавно не постоје, али њена заступљеност на интернету је веома мала.

Аутор апликације "Учимо Азбуку" Вељко Миљанић каже да слаба заступљеност ћирилице на интернету није последица навика или недовољне заинтересованости грађана, већ директне блокаде на бројним српским сајтовима.

Зашто бројни српски сајтови не прихватају ћирилицу

"Звучи парадоксално, али онемогућавање ћирилице карактеристично је само за српски интернет. Са друге стране, кинеске продавнице Тему и Али-експрес, као и бројне друштвене мреже, потпуно подржавају ћирилицу. Овакав систем латиницу агресивно

намеће као друштвени и пословни стандард, док се употреба ћирилице прећутно своди на нешто што је у дигиталном простору дозвољено само у приватне сврхе: објаве на друштвеним мрежама, е-пошту", рекао је Миљанић за РТ Балкан.

Каже да је покушавао да наручи производе у једној домаћој интернет продавници, да је формулар са именом, презименом и адресом попунио ћириличним писмом, али да му није прихваћена наруџбеница уз образложење да мора да користи "само слова и бројеве". Када је формулар попунио латиничним писмом, све је прошло без проблема.

"За оне који нису у ИТ струци, важно је напоменути да рачунарски стандарди већ тридесет година омогућавају унос текста на било ком светском писму. Блокада ћирилице потиче искључиво од програма који је аутор веб странице додао како би преконтролисао исправност формулара и који у овом случају дозвољава искључиво употребу латиничних слова. Овакви проблеми су чести на домаћим сајтовима и најчешће потичу од нестручности или лењости програмера", прича Миљанић који је по струци софтверски инжењер.

Писао је сајту, а није му било тешко да прегледа њихов програм, чак је направио исправку која омогућава унос података на ћириличном писму и послао им, али његову сугестију нису уважили.

Одлучио је и да пошаље притужбу Тржишној инспекцији, а касније и Управној инспекцији.

"Моја логика је била једноставна, с обзиром на то да је ћирилица службено писмо по Уставу Србије, а такође је наведена као 'прво и основно писмо' српског језика у правопису, онда спречавање странке да у пословању користи ћирилицу мора бити противзаконито", навео је он.

Тржишна инспекција обавила је ванредну контролу трговца, али је закључак изненадио Миљанића да "немогућност уношења ћириличних карактера на интернет страници трговца не представља повреду прописа из надлежности тржишне инспекције".

Жалио се и Заштитнику грађана и Повереника за равноправност, али је стигао сличан одговор.

"Изненадио ме одговор Повереника који каже 'у конкретном случају очигледно нема повреде права у смислу Закона о забрани дискриминације, јер недостаје један од суштинских и конститутивних елемената дискриминације - основ дискриминације, имајући у виду да писмо (ћирилично или латиничко) не представља лично својство у смислу одредби Закона о забрани дискриминације'. Дакле, Повереник сматра да је 'прављење разлике или неједнако поступање' законито, уколико је основ за такав поступак писмо које појединац или група људи користи", прича Миљанић.

Закон штити ћирилицу, али се у пракси често не примењује

Ћирилица је заштићена Законом о употреби српског језика у јавном животу и заштити и очувању ћириличног писма, који је усвојен пре пет година. Ћирилице је законом обавезна у раду државних органа, јавних предузећа, образовних и културних установа, као и у медијима чији је оснивач држава. Међутим, ни ту се често не примењује.

(РТ Балкан)